EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 19.8.2021.
COM(2021) 482 final

2021/0274 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS

ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/1493, ar ko Ungārijai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta, 168. panta un 168.a panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Atbilstīgi 395. panta 1. punktam 2006. gada 28. novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu ("PVN direktīva"[1]) Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij piemērot īpašus pasākumus, lai atkāptos no minētās direktīvas noteikumiem ar nolūku vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru vai lai nepieļautu noteiktu veidu nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2021. gada 25.°februārī, Ungārija pieprasīja atļauju turpināt piemērot pasākumu, ar kuru atkāpjas no PVN direktīvas 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta, 168. panta un 168.a panta, lai ierobežotu atskaitīšanas tiesības par PVN, kas attiecas uz tādu konkrētu vieglo pasažieru automobiļu līzingu, kurus izmanto ne tikai saimnieciskajai darbībai, līzingu. Kopā ar pieprasījumu tika iesniegts ziņojums, kurā ietverts pārskats par piemēroto procentuālo daļu, kas paredzēta attiecībā uz atskaitīšanas tiesību ierobežojumu.

Saskaņā ar PVN direktīvas 395. panta 2. punktu Komisija 2021. gada 7. aprīļa vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par Ungārijas lūgumu. Ar 2021. gada 8. aprīļa vēstuli Komisija paziņoja Ungārijai, ka tās rīcībā ir visa vajadzīgā informācija, lai izvērtētu pieprasījumu.

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

PVN Direktīvas 168. un 168.a pantā noteikts, ka nodokļa maksātājam ir tiesības atskaitīt PVN, kas maksājams par pirkumiem, kurus izmanto darījumiem, par kuriem uzliek nodokli. Minētās direktīvas 26. panta 1. punkta a) apakšpunktā ietverta prasība uzskaitīt PVN, ja nodokļa maksātājs saimnieciskās darbības aktīvus izmanto savām vai sava personāla privātajām vajadzībām vai, plašākā nozīmē, citiem mērķiem nekā savas saimnieciskās darbības vajadzībām. Šāda sistēma ļauj atgūt sākotnēji atskaitīto PVN, kas saistīts ar izmantošanu privātajām vajadzībām.

Vieglo pasažieru automobiļu gadījumā šo sistēmu piemērot ir sarežģīti jo īpaši tādēļ, ka ir grūti nošķirt izmantošanu privātajām vajadzībām no izmantošanas saimnieciskās darbības vajadzībām. Ja tiek veikta uzskaite, tās uzturēšana un kontrole ir papildu slogs gan uzņēmumiem, gan pārvaldes iestādēm.

Saskaņā ar PVN direktīvas 395. pantu dalībvalstis ar Padomes atļauju var piemērot pasākumus, lai atkāptos no PVN direktīvas noteikumiem ar nolūku vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru vai lai nepieļautu noteiktu veidu nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Pamatojoties uz Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/1493[2], Ungārijai pašlaik ir atļauts līdz 50 % ierobežot tiesības atskaitīt PVN, kas samaksāts par atskaitāmiem izdevumiem, attiecībā uz tādu vieglo pasažieru automobiļu līzingu, kurus izmanto ne tikai saimnieciskajai darbībai, un atbrīvot nodokļu maksātājus no prasības šādu vieglo pasažieru automobiļu izmantošanai ar saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām piemērot noteikumus par pakalpojumu sniegšanu. Vieglie automobiļi, uz kuriem attiecas pasākums, ir mehāniskie transportlīdzekļi, kuri galvenokārt paredzēti ne vairāk kā deviņu cilvēku pārvadāšanai un kuru kopējā masa nepārsniedz piecas tonnas. Uz transportlīdzekļiem, kas paredzēti kravu pārvadāšanai, īpašiem nolūkiem paredzētiem transportlīdzekļiem (piemēram, autoceltņiem,

[1] OV 347, 11.12.2006., 1. lpp.

[2] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2018/1493 (2018. gada 2. oktobris), ar ko Ungārijai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta, 168. panta un 168.a panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 252/46, 8.10.2018., 44. lpp.).

ugunsdzēsējauto, autobetonmaisītājiem), transportlīdzekļiem, kas paredzēti 10 vai vairāk cilvēku pārvadāšanai, traktoriem un piekabēm PVN atskaitīšanas tiesību ierobežojums neattiecas, un tiem piemēro parastos noteikumus. Nodokļa maksātājiem, kas nevēlas piemērot atskaitīšanas ierobežojumu 50 % apmērā un kas vēlas atskaitīt PVN proporcionāli faktiskajai izmantošanai saimnieciskās darbības vajadzībām, ir atļauts to darīt, ja vien tiem ir detalizēti pierādījumi par līzingā esošu vieglo automobiļu izmantošanu saimnieciskās darbības vajadzībām. Padomes Īstenošanas lēmums zaudē spēku 2021. gada 31. decembrī.

Ungārija pieprasīja pagarināt atļauju ierobežot sākotnējo atskaitījumu noteiktas procentu likmes apmērā un savukārt atbrīvot uzņēmumus no prasības veikt uzskaiti attiecībā uz nodokli par izmantošanu privātajām vajadzībām. Ungārija informēja Komisiju, ka pasākuma pagarināšanas iemesli lielā mērā ir tādi paši kā iepriekšējā pieprasījumā aprakstītie. Ungārija apstiprina, ka īpašais pasākums ir devis pozitīvus rezultātus gan uzņēmumiem, gan nodokļu iestādēm, un atkāpšanās pamatojumu turpina piemērot. Saskaņā ar Padomes Īstenošanas lēmuma 2018/1493 5. pantu Ungārija iesniedza ziņojumu par tās piemēroto PVN atskaitījumu procentuālo ierobežojumu. Ungārija uzskata, ka piemērotais procentuālais ierobežojums 50 % apmērā ir atbilstošs. Saskaņā ar iesniegtajiem datiem līzingā esošu uzņēmuma automobiļu izmantošanas privātām vajadzībām aplēstais apmērs laikposmā no 2016. gada līdz 2019. gadam bija no 43 % līdz 53 %. Tā kā aplēstā rādītāja pamatā ir netieši pierādījumi un pieņēmumi, un tādējādi tas varētu būt novērtēts par augstu, Ungārija uzskata, ka PVN atskaitīšanas ierobežojums 50 % apmērā ir visatbilstošākais. Turklāt nodokļu iestādes veikto pārbaužu rezultāti liecina par to, ka lielākā daļa jeb apmēram 90-95 % pārbaudīto nodokļu maksātāju piemēro obligāto 50 % ierobežojuma likmi. Ungārija apgalvo, ka tam par iemeslu ir fakts, ka šādi minētās personas ir atbrīvotas no pienākuma veikt detalizētu uzskaiti un ka 50 % likme attiecībā uz lietošanu privātām vajadzībām ir tuvu realitātei.

Īpašā pasākuma ietekme uz nodokļu maksātāju un nodokļu iestāžu administratīvo slogu bija pozitīva, tādēļ tiek ierosināts piešķirt atkāpes pasākumu uz vēl vienu ierobežotu laikposmu — līdz 2024. gada 31. decembrim. Pieprasījums pagarināt atkāpes piemērošanas periodu būtu jānosūta Komisijai līdz 2024. gada 31. martam, pievienojot ziņojumu, kurā ietverts pārskats par piemēroto procentuālo daļu.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Līdzīgas atkāpes saistībā ar atskaitīšanas tiesībām ir piešķirtas citām dalībvalstīm (Igaunijai[3], Latvijai[4], Horvātijai[5], Polijai[6], Itālijai[7] un Rumānijai[8]).

---

3 Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2017/1854 (2017. gada 10. oktobris), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu 2014/797/ES, ar ko Igaunijas Republikai atļauj piemērot pasākumu, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta, 168. panta un 168.a panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 265, 14.10.2017., 17–18. lpp.).

4 Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2018/1921 (2018. gada 4. decembris), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2015/2429, ar ko Latvijai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta, 168. panta un 168.a panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 311, 7.12.2018., 36.-37. lpp.).

5 Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2018/1994 (2018. gada 11. decembris), ar ko Horvātijai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 320, 17.12.2018., 35–37. lpp.)

6 Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2019/1594 (2019. gada 24. septembris), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu 2013/805/ES, ar ko Polijas Republikai atļauj ieviest pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 248, 27.9.2019., 71-72. lpp.).

PVN direktīvas 176. pantā noteikts, ka Padome lemj, uz kuriem izdevumiem neattiecas PVN atskaitīšana. Līdz tam dalībvalstīm atļauts saglabāt izņēmumus, kas bija spēkā 1979. gada 1. janvārī. Tādējādi ir vairāki "status quo" saglabājoši noteikumi, kuri ierobežo tiesības atskaitīt PVN attiecībā uz vieglajiem automobiļiem.

Neatkarīgi no iepriekšējām iniciatīvām paredzēt noteikumus par to, uz kurām izdevumu kategorijām var attiecināt atskaitīšanas tiesību ierobežojumu[9], šāda atkāpe ir atbilstoša, kamēr tiek gaidīta šo noteikumu saskaņošana ES līmenī.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

PVN direktīvas 395. pants.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Vadoties pēc PVN direktīvas normas, kura ir šā priekšlikuma pamatā, subsidiaritātes principu nepiemēro.

• Proporcionalitāte

Šis lēmums attiecas uz atļauju, ko piešķir dalībvalstij pēc tās pieprasījuma, un tas neuzliek nekādus pienākumus.

Ņemot vērā atkāpes ierobežoto darbības jomu, īpašais pasākums ir proporcionāls izvirzītajam mērķim, proti, vienkāršot nodokļa piemērošanas procedūru un nepieļaut noteiktu veidu nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas. Jo īpaši ņemot vērā iespēju, ka uzņēmumi savu atbildību var deklarēt mazākā mērā un ka pienākums pārbaudīt nobraukumu nodokļu iestāžu vajadzībām rada slogu, 50 % ierobežojuma noteikšana vienkāršotu PVN iekasēšanu konkrētā nozarē.

• Instrumenta izvēle

Ierosinātais instruments: Padomes Īstenošanas lēmums.

Saskaņā ar PVN direktīvas 395. pantu atkāpe no kopējiem PVN noteikumiem ir pieļaujama vienīgi ar Padomes atļauju, ko tā ar vienprātīgu lēmumu pieņem pēc Komisijas priekšlikuma. Padomes Īstenošanas lēmums ir vispiemērotākais instruments, jo to var adresēt atsevišķai dalībvalstij.

---

[7] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2019/2138 (2019. gada 5. decembris), ar kuru groza Lēmumu 2007/441/EK, ar ko Itālijas Republikai atļauj piemērot pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 324, 13.12.2019., 7.-8. lpp.).

[8] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2020/1262 (2020. gada 4. septembris), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu 2012/232/ES, ar ko Rumānijai atļauj piemērot pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 296, 10.9.2020., 6. lpp.).

[9] COM (2004) 728 galīgā redakcija — Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 77/388/EEK nolūkā vienkāršot pievienotās vērtības nodokļa saistības (OV C 24, 29.1.2005., 10. lpp.), atsaukts 2014. gada 21. maijā (OV C 153, 21. 5. 2014., 3. lpp.).

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Šā priekšlikuma pamatā ir Ungārijas pieprasījums, un tas attiecas tikai uz šo dalībvalsti.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikuma mērķis ir vienkāršot nodokļa piemērošanas procedūru, atceļot vajadzību pēc uzskaites par līzingā esošu uzņēmuma automobiļu izmantošanu privātām vajadzībām, un vienlaikus novērst PVN nemaksāšanu nepareizas uzskaites rezultātā. Tādēļ ierosinātais pasākums, iespējams, pozitīvi ietekmēs kā uzņēmumus, tā nodokļu administrācijas. Šo risinājumu Ungārija uzskata par piemērotu pasākumu, un tas ir salīdzināms ar citām atkāpēm, kas ir bijušas spēkā pagātnē vai ir spēkā pašlaik.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nebūs negatīvas ietekmes uz Savienības pašu resursiem, ko veido PVN.

5. CITI ELEMENTI

Priekšlikumam ir noteikts termiņš, un priekšlikums ietver turpināmības klauzulu līdz 2024. gada 31. decembrim.

Gadījumā, ja Ungārija apsvērtu atkāpes pasākumu pagarināt vēl pēc 2024. gada, tai ne vēlāk kā 2024. gada 31. martā būtu jāiesniedz Komisijai ziņojums, kurā ietverts pārskats par procentuālo ierobežojumu kopā ar pagarinājuma pieprasījumu.

2021/0274 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS

ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/1493, ar ko Ungārijai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta, 168. panta un 168.a panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu[1] un jo īpaši tās 395. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/1493[2] Ungārijai atļāva līdz 2021. gada 31. decembrim piemērot īpašu pasākumu, kas sastāv – no vienas puses, atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 168. un 168.a panta, – pievienotās vērtības nodokļa (“PVN”) atskaitījumu ierobežojuma līdz 50 % apmērā par izdevumiem attiecībā uz tādu vieglo pasažieru automobiļu līzingu, kurus izmanto ne tikai saimnieciskajai darbībai, un – no otras puses, atkāpjoties no minētās direktīvas 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta – fakta, ka vieglā automobiļa izmantošanu ar saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām neuzskata par pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību, ja minētais automobilis ir nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības aktīvu daļa un ja uz minēto automobili attiecas saskaņā ar minētā īstenošanas lēmuma 1. pantu atļautais ierobežojums, (“īpašais pasākums”).

(2) Vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2021. gada 25. februārī, Ungārija lūdza atļauju turpināt piemērot īpašo pasākumu (“pagarinājuma pieprasījums”).

(3) Saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 395. panta 2. punkta otro daļu Komisija 2021. gada 7. aprīļa vēstulē nosūtīja pagarinājuma pieprasījumu pārējām dalībvalstīm. Ar 2021. gada 8. aprīļa vēstuli Komisija paziņoja Ungārijai, ka ir saņēmusi visu pieprasījuma izvērtēšanai vajadzīgo informāciju.

(4) Saskaņā ar Īstenošanas lēmuma 2018/1493/ES 5. pantu Ungārija kopā ar pagarinājuma pieprasījumu iesniedza Komisijai ziņojumu, kurā ietverts pārskats par PVN atskaitījumu procentu likmi. Pamatojoties uz pašlaik pieejamo informāciju, proti, nodokļu pārbaudēs gūto pieredzi un statistikas datiem par pasažieru automobiļu izmantošanu privātām vajadzībām, Ungārija savā pagarinājuma pieprasījumā apstiprina, ka ierobežojums 50 % apmērā joprojām ir pamatots un atbilstošs. Turklāt

[1] OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

[2] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2018/1493 (2018. gada 2. oktobris), ar ko Ungārijai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta, 168. panta un 168.a panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 252/46, 8.10.2018., 44. lpp.).

īpašais pasākums efektīvi samazināja administratīvo slogu uzņēmumiem un nodokļu iestādēm. Tādēļ būtu jāatļauj Ungārijai turpināt piemērot šo īpašo pasākumu.

(5) Īpašā pasākuma pagarinājums būtu jāierobežo laikā, lai ļautu izvērtēt tā efektivitāti un procentuālās daļas lietderību. Tādēļ būtu jāatļauj Ungārijai turpināt piemērot īpašo pasākumu ierobežotā laikposmā, proti, līdz 2024. gada 31. decembrim.

(6) Gadījumā, ja Ungārija uzskatīs, ka ir nepieciešams turpmāks pagarinājums pēc 2024. gada, tai ne vēlāk kā līdz 2024. gada 31. martam būtu jāiesniedz Komisijai ziņojums, kurā ietverts piemērotā procentuālā ierobežojuma pārskats kopā ar pagarinājuma pieprasījumu.

(7) Īpašajam pasākumam būs vien nenozīmīga ietekme uz galapatēriņa posmā iekasētajiem kopējiem nodokļa ieņēmumiem, un tam nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz Savienības pašu resursiem, ko veido iekasētais PVN.

(8) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Īstenošanas lēmums (ES) 2018/1493,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Īstenošanas lēmuma (ES) 2018/1493 5. pantu aizstāj ar šādu:

“5. pants

Šo lēmumu piemēro no 2019. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim.

Lūgumu pagarināt šajā lēmumā paredzēto atļauju Komisijai iesniedz līdz 2024. gada 31. martam, un tam pievieno ziņojumu, kurā ietverts pārskats par 1. pantā noteikto procentuālo daļu.”

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Ungārijai.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs